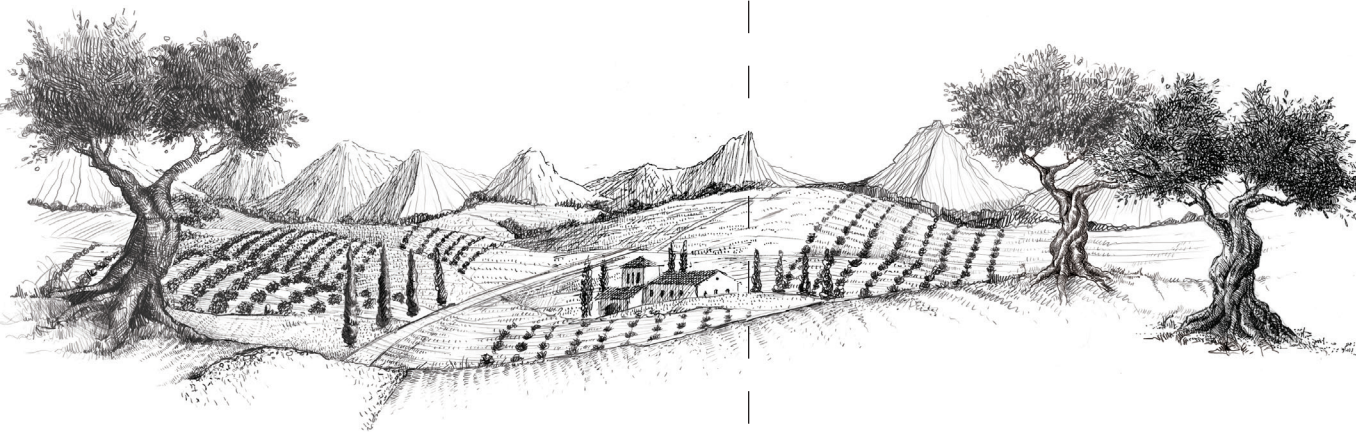

PAGRINDINIAI FAKTAI

1. Kiano galvijų veislė yra **seniausia pasaulyje**. Jos seną kilmę liudija ir senovės Romos meno kūriniai.
2. Veislė kilusi iš **Centrinės Italijos, Toskanos regiono**.
3. Veislė vertinama dėl **aukščiausios kokybės** mėsos – ypač gerų skonio savybių, **liesumo, mažiausio cholesterolio kiekio**, vadinamojo **marmuriškumo**.
4. Kiano buliai kryžminami su kitomis mėsinių galvijų veislėmis – išvestos naujos mėsinių galvijų veislės: **kifordai** (Kiano ir Herefordo veislių hibridas) ir **kiangusai** (Kiano ir aberdynų-angusų veislių hibridas).
5. Veislei būdinga **balta kailio spalva** su kartais pasitaikančiais plieno atspalviais.
6. Tai **didžiausių mėsinių galvijų veislė**, pasižyminti **raumeningumu, ilgomis galūnėmis**, buliams būdingas svoris – apie **1500 kg**, karvėms – apie **1000 kg**.
7. Šie galvijai nereiklūs pašarams, gerai pakelia **šaltą ir karštą klimatą**.
8. **Veislė atspari ligoms**.
9. Būdingas **lengvas veršiavimasis** (tai lemia mažos galvos ir lengvas skeletas).
10. Veislei būdinga **didelė augimo sparta** – nuo gimimo (50 kg svorio) svorio prieaugis yra vidutiniškai **2kg per dieną**.
11. Mėsa vertinama dėl liesumo, marmuriškumo ir ypatingų skonio savybių.
12. Labai didelė mėsos išeiga iš skerdienos – apie **65 proc.**

IR DAR...

Kaip rašo Nybooks.com, raudoni odiniai batai, kuriuos avi popiežius, yra ne tik reikšmingas krikščionybės atributas, bet ir istorinis reliktas.

Maždaug 500 pr. Kr. raudoni batai etruskams buvo didžiausios prabangos simbolis. Tokius batus avėjo aristokratai, nes tik jie galėjo įpirkti brangiausiais dažais – finikiečių purpurine spalva – dažytą odą.

Batai buvo gaminami iš Kiano veislės galvijų odos. Ši veislė į Italiją atkeliavo kartu su etruskais.

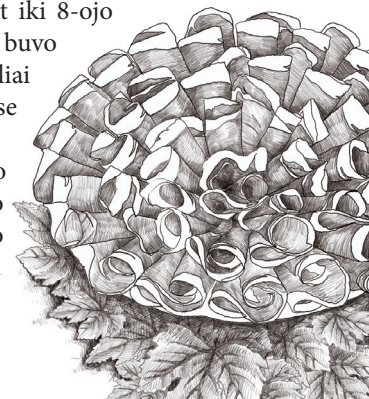
KIANO VEISLĖS MĖSINIAI GALVIJAI JAU LIETUVOJE

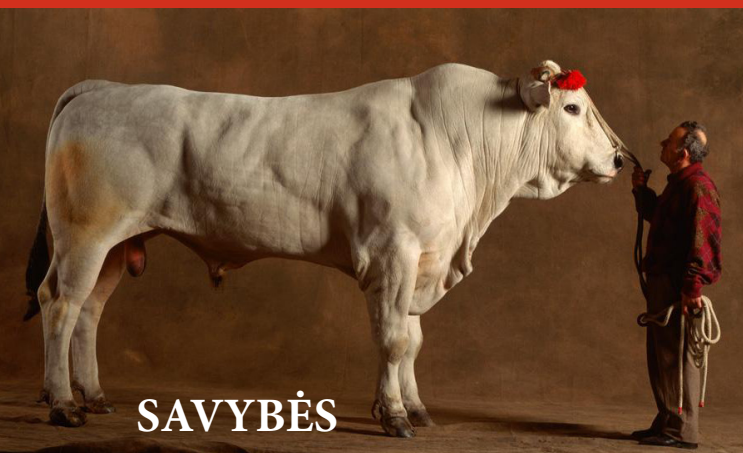
APIE VEISLĖS KILMĘ

Kiano veislės galvijai buvo žinomi jau Romos imperijos laikais. Pats veislės pavadinimas kilo nuo Kjanio slėnio, esančio Toskanos regione, Centrinėje Italijoje.

Tai bene seniausia mėsinių galvijų veislė pasaulyje. Šios veislės galvijai vaizduojami senovės romėnų skulptūrose. Jie jau daugiau nei 2200 metų auginami Italijoje, Toskanos, Umbrijos ir Lacijaus regionuose.

Tiesa, iš pradžių šie galvijai auginti darbiniais tikslams. Dėl įspūdingo dydžio, raumeningumo, stiprumo ir kartu ramaus būdo Kiano veislės galvijai net iki 8-ojo praėjusio amžiaus dešimtmečio buvo naudojami kaip darbiniai gyvuliai žemdirbystėje, kol juos laukuose pakeitė žemės ūkio technika. Pirmoji bandos knyga buvo registruota 1856 metais. Po Antrojo pasaulinio karo Kiano veislės galvijai pradėti auginti išskirtinai dėl aukščiausios kokybės mėsos.

SAVYBĖS

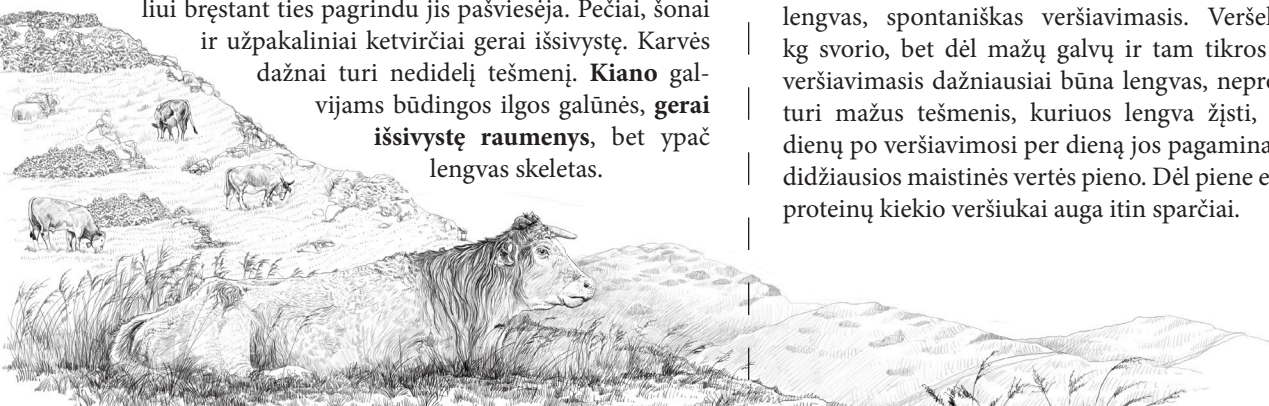
SVORIS IR AUKŠTIS

Kiano veislės galvijai yra aukščiausi ir sunkiausi mėsiniai galvijai pasaulyje. Buliai neretai sveria daugiau nei **1 500 kg**, jų aukštis ties ketera dažnai viršija **1,7 metro**. Būdami dvylikos mėnesių ir pasiekę **1,51 metro** ūgį buliai klasifikuojami kaip **aukščiausios reprodukcinės vertės galvijai**. Dydžio ir svorio rekordas priklauso buliui Donetto (1955 m.) – **1,85 m** ir **1,780 kg**. Karvių įprastinis svoris – **800–900 kg**, bet neretai jis viršija ir **1000 kg**. Pasiekusios **1,65 m** ūgį karvės atitinka aukščiausius veislės reikalavimus.

IŠVAIZDA

Galvijų kailis – **baltas**, su šviesaus plieno atspalviais aplink akis ir juodu uodegos galiuku. Buliai yra tamsesni, šviesios plieno spalvos. Oda, gleivinė ir pigmentacija – juodos spalvos. Tiesa, veršeliams būdingas kreminės rusvos spalvos kailis, o jau trečią–ketvirtą gyvenimo mėnesį spalva keičiasi į veislei būdingą baltą.

Trumpų juodų ragų lankas būna nukreiptas į priekį, gyvuliui bręstant ties pagrindu jis pašviesėja. Pečiai, šonai ir užpakaliniai ketvirčiai gerai išsivystę. Karvės dažnai turi nedidelį tešmenį. **Kiano** galvijams būdingos ilgos galūnės, **gerai išsivystę raumenys**, bet ypač lengvas skeletas.

CHARAKTERIS

Gyvuliai yra labai **pakantūs**, **nuolankaus būdo**, **išskirtinai ramūs**, ypač laikomi tvarte, nes ten jie jaučiasi saugūs.

ATSPARUMAS

Ši veislė atsparesnė ligoms ir insekticidams, palyginti su kitais naminiais gyvuliais. Gerai toleruoja tiek **karštą**, tiek **šaltą klimatą**. Lengvai veršiuojasi.

VEISIMAS IR VERŠIAVIMASIS

Paradoksalu, bet didžiausių mėsinųjų galvijų veislei būdingas lengvas, spontaniškas veršiamasis. Veršeliai gimsta **45–50 kg** svorio, bet dėl mažų galvų ir tam tikros skeleto struktūros veršiamasis dažniausiai būna lengvas, neproblemiškas. Karvės turi mažus tešmenis, kuriuos lengva žįsti, bet pirmąsias **120 dienų** po veršiamosios per dieną jos pagamina nuo **12 iki 20 litrų** didžiausios maistinės vertės pieno. Dėl piene esančio ypač didelio proteinų kiekio veršiukai auga itin sparčiai.

KRYŽMINIMAS

Kiano veislė yra plačiai pasaulyje naudojama kryžminiam veisimui. Jungtinėse Amerikos Valstijose Kiano veislė buvo kryžminama su angliškomis mėsinųjų galvijų veislėmis, siekiant sumažinti riebalų kiekį mėsoje. Kitose šalyse ši veislė kryžminti buvo pasirinkta siekiant pagerinti kitų veislių savybes: dydį, augimo tempą, taip pat palengvinti veršiamosios procesą, padidinti atsparumą ligoms, prisitaikymą prie šalto ar karšto klimato. Šiandien JAV ir Australijoje yra žinoma mėsinųjų galvijų veislė, vadinama kiangusais (išvesta sukryžminus aberdynų–angusų ir Kiano veislės galvijus).

Grynakraujai Kiano veislės galvijai gali būti kryžminami ne tik su aberdynų–angusų, bet ir su Herefordo veislės galvijais.

MĖSOS PRODUKCIJA

Kiano veislei būdingas greitas augimo tempas – jis gali viršyti **2 kg per dieną**. Gyvuliai yra pakantūs ir nereiklūs pašarams. Idealus skersti tinkamo gyvulio svoris – **650–700 kg**. Toks jis pasiekiamas per **16–18 mėnesių**. Mėsos išeiga sudaro **64–65 proc.** (labai aukštas rodiklis, palyginti su kitais mėsiniais galvijais). Šių galvijų mėsa žinoma savo aukšta kokybe ir didele maistine verte. Italijoje **Kiano** veislės skerdiena parduodama tik specializuotose mėsos parduotuvėse. Kiano veislės pavadinimas ir mėsos pardavimo vietoje būtinas gyvulio kilmės sertifikatas (jame nurodomi pardavimo galvijo kilmės duomenys, svoris, gimimo ir skerdimo datos, lytis, ūkio, kuriame gyvulys išaugintas, pavadinimas) garantuoja mėsos kokybę ir leidžia Kiano skerdieną parduoti maždaug **40–50 proc. brangiau** nei kitų mėsinųjų galvijų.

Tradicionis Toskanos regiono jautienos kepsnys „**Bistecca di Fiorentino**“ ruošiamas išskirtinai iš **Kiano** veislės skerdienos.

